

متن پرسش

سلام: استاد معیار تشخیص موسیقی حلال از حرام چیست؟ آیا موسیقی می تواند مایه ی نزدیکی و تقرب روح من به عالم ملکوت شود؟ اگر بله ملاکش چیست؟ من وقتی بعضی از موسیقی ها را گوش می دهم حالت معنوی بهتری می گیرم ولی نمی دانم آیا این حالت در اثر قوه ی وهم است یا عقل؟ آیا مانند استعمال مواد مخدر است که عقل را می گیرد و انسال را به خیال می کشاند؟ این هم نظر یکی از دوستان از قول رهبری است اما نمی دانم چقدر صحیح باشد. ما سالهاست آدرس حلال و حرام موسیقی را اشتباهی رفته ایم. مهم نیست ریتم آهنگی تند باشد یا کند. مهم نیست با گیتار الکترونیک زده باشند یا سه تار. مهم نیست ایرانی باشد یا خارجی. مهم نیست سنتی باشد، پاپ، جاز، راک یا هر چیز دیگری باشد. مهم نیست طرب انگیز باشد یا نه. مهم نیست نوازنده اش زن است یا مرد، مهم این است که این موسیقی با آدم ها چه می کند. موسیقی مثل هر چیز دیگری، وقتی حرام است که مسیر زندگی انسان را از دین دور کند. همین! این را من نگفتم، نظر رهبر انقلاب درباره حلال و حرام بودن موسیقی این طور است. بعضی وقت ها یک آهنگ (هر آهنگی که باشد) با شعری همراه می شود که انسان را از دین دور می کند. مثل خواننده های که شعرش در توصیف لذت شراب خواری است، خواننده های که بدن معشوقه اش را توصیف می کند، شعری که مرگ و معاد را به سُخره گرفته، شعری که پر از پوچ انگاری است، یا ترانه ای که به شکلی خدا را منکر شده. در همه این موارد البته حرام بودن به خاطر شعر است و اگر آهنگ بی کلامش را کسی گوش کند اشکالی ندارد. شاید کم است اما بعضی وقت ها آهنگ جوری است که خود به خود تشویق به کار حرامی می کند. مثل آهنگی که ناخود آگاه مخاطبش را به رقص دریاورد یا آهنگی که بی اختیار کسی را ترغیب به آسیب زدن به بدن خودش بکند. بعضی وقت ها هم آن چیزی که سد راه دین داری می شود آهنگ و ترانه نیست، پای حاشیه های دیگری در میان است. آهنگی که خواننده اش بد پوشش است یا برهنگی را ترویج می کند، خواننده ای که نماینده یک جریان فکری ضد دین است یا حتی خواننده ای که ناهنجاری هایی مثل اعتیاد به روان گرد ها دارد یا به فساد مشهور است هم، آهنگی است که آدم را از مسیر زندگی با دین دور می کند. حالا آهنگ هایی را که می شناسید، گروه ها و خواننده ها و ترانه ها را بریزید توی این غربال و ببینید کدام حرام است و کدام حلال. گرچه من برای تک تک مثال هایی که در بالا گفتم، آهنگ هایی می شناسم و هیچ کدام را به صورت اتفاقی مثال نزدم اما باز هم با این ملاک ها بیشتر موسیقی هایی که مردم روی موبایل ها و داخل ضبط ماشین ها دارند، حلال است. برای تشخیص هم راه ساده است، هر کس، خودش جامعه را نگاه می کند و عرف مردم را می سنجد و بعد

باید تشخیص بدهد که فلان موسیقی برای عرف و عموم مردم مانع مسیر دین‌داری هست یا نه. هر جایی هم دو دل بودیم، شک داشتیم و نفهمیدیم فلان آهنگ حلال است یا حرام، گوش دادنش اشکال ندارد. پ.ن: اگر شک داشتید، رساله رهبر را ببینید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: بنده در این مورد صاحب‌نظر نیستم. رهبر معظم انقلاب به عنوان یک فقیه صاحب‌نظر در این امر می‌فرمایند حرمت موسیقی به محتوای آن است و وقتی حرام است که موجب فتنه و فحشاء گردد و زمانی هم که شک داریم آن مورد حرام است یا نه، حمل به حلیت باید کرد.
موفق باشید